

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

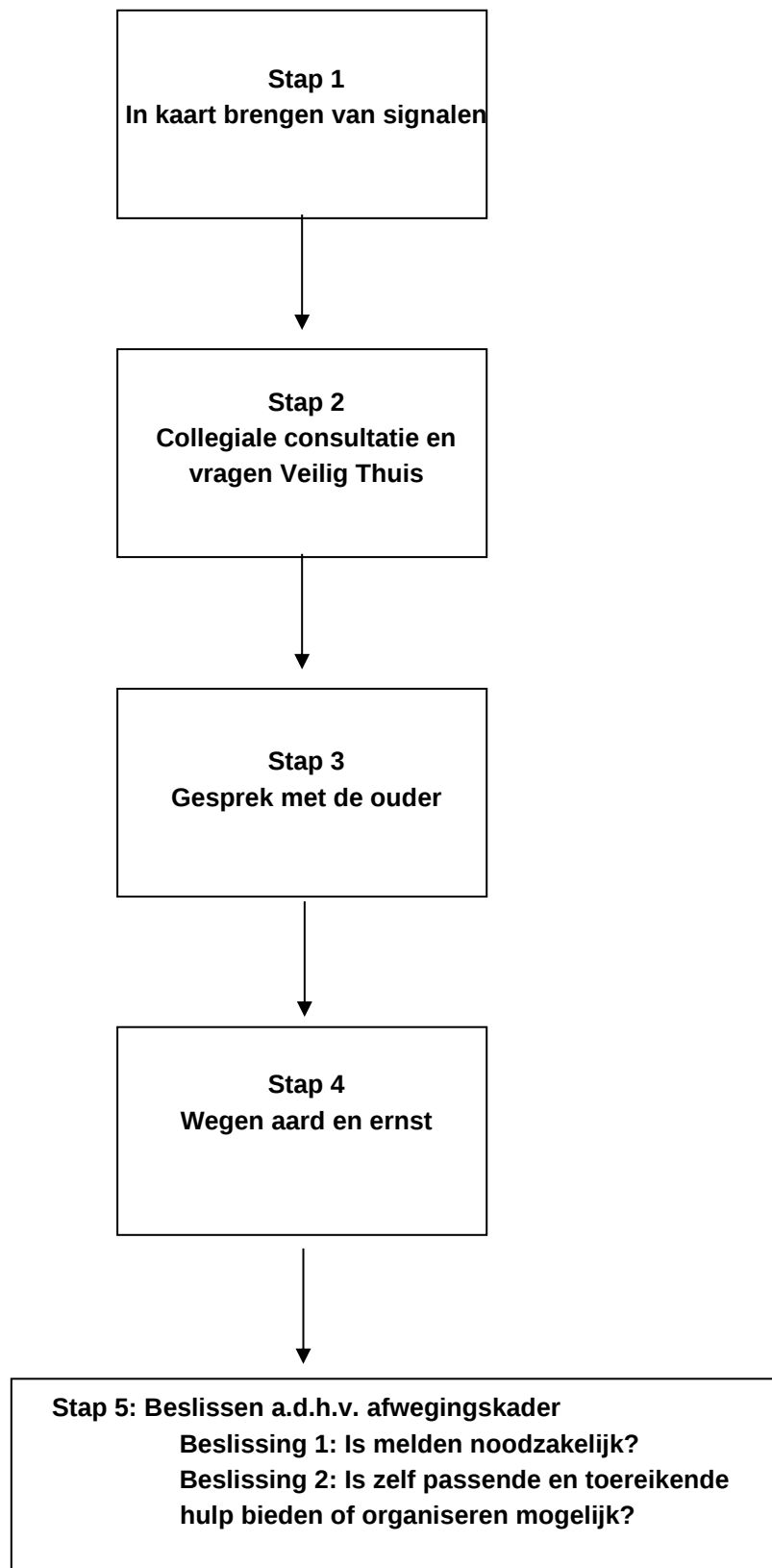
Basisonderwijs

Inhoudsopgave

Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
I. Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	5
Stap 1: In kaart brengen van signalen	5
Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis ..	7
Stap 3: Gesprek met de ouder	8
Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling	9
Stap 5: Beslissen a.d.h.v. afwegingskader	10
Is melden noodzakelijk?	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Is zelf passende en toereikende hulp bieden of organiseren mogelijk?	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
II. Sociale kaart van Onze wijs	13

I. Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- De leerkracht observeert in de klas en registreert signalen.
- Onderzoek naar onderbouwing door de leerkracht
- De leerkracht voert een gesprek met ouders: delen van de zorg
- De leerkracht vraagt een leerling-bespreking aan bij de IB-er
- Noodsituatie: de leerkracht vraagt om advies bij Veilig Thuis

Stap 2: Collegiale consultatie en raadplegen Veilig Thuis

- Consulteer interne en externe collega's tijdig:
 - Intern Begeleider
 - Orthopedagoog binnen HGPD
 - Inschakelen SMW (Route van Zorg)
 - Via SMW de situatie voorleggen in het MDO overleg.
 - Centrum voor Jeugd en Gezin (Porthos)
- Overleg met jeugdarts, jeugd verpleegkundige of andere betrokkenen bijv. leerplichtambtenaar.
- Consulteer ook Veilig Thuis
- Uitkomsten consultaties bespreken met ouders
- Bespreek met de interne of externe betrokkenen wie de zorg coördineert. Wie heeft welke taak? Wie zorgt voor goede communicatie met alle betrokkenen, zodat iedereen op de hoogte gehouden wordt?

Stap 3: Gesprek met de ouder

- Gesprek met de ouder en alle betrokkenen vanuit stap 2: delen van de zorg

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

- Alle interne en externe betrokkenen wegen gezamenlijk het risico, de aard en de ernst van de kindermishandeling of het huiselijk geweld.
- De leerkracht, de IB-er of de SMW-er vraagt Veilig Thuis hierover een oordeel te geven.

Stap 5: Beslissen a.d.h.v. afwegingskader

- Beslissing 1: Is melden noodzakelijk?
- Beslissing 2: Is zelf passende en toereikende hulp bieden of organiseren mogelijk?

I. Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Bij vroeg signalering worden signalen gezien die duiden op een zorgelijke of mogelijk bedreigde ontwikkeling. Zelden zullen deze signalen direct duidelijkheid geven over de oorzaak zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. Het is daarom verstandig uit te gaan van de signalen die u als leerkracht of andere betrokkene bij de leerling of in de interactie tussen ouder en leerling waarneemt. In de signalenlijst uit de handleiding vindt u een overzicht van de signalen.

Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van het signalenlijst, bijlage 1.

In deze fase observeert u de leerling in de klas en eventueel daarbuiten (bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek) waardoor u de signalen in kaart kunt brengen.

Het is gebruikelijk om in gesprek te gaan met de ouder tijdens haal- en brengmomenten. Tijdens het uitwisselen over de activiteiten van de dag, de leerling en de feitelijkheden die u opvallen, krijgt u een beeld waardoor u ook met informatie van de ouder de situatie in kaart kunt brengen. Daarnaast observeert u de ouder en het kind tijdens overige contactmomenten. U verzamelt alle signalen waardoor u duidelijker krijgt of er zorgen zijn en welke zorgen dit zijn. Het gaat concreet waarneembare signalen die u registreert.

Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen legt u schriftelijk vast. Gespreksverslagen kunt u door betrokkenen laten ondertekenen. Hierdoor is het mogelijk bij de inspectie van onderwijs verantwoording af te leggen indien dit wordt gevraagd. De verslagen horen in het leerlingendossier.

Leg in het leerling-dossier de volgende gegevens vast:

- vermeld altijd datum, plaats situatie en overige aanwezigen
- signalen die duidelijk maken welke zorgen u ziet, hoort of ruikt
- signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten
- contacten over deze signalen
- stappen die worden genomen
- besluiten die worden genomen
- vervolg aantekeningen over het verloop.
- beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk zonder interpretaties
- worden ook hypothesen of veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling.
- vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd in het leerling-dossier en vraag toestemming aan deze derde om de informatie in het dossier vast te leggen.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat de leerling of een gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kunt u meteen advies vragen aan Veilig Thuis. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kunt u zo nodig in hetzelfde gesprek een melding doen zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet. In noodsituaties kunt u overigens ook contact zoeken met de crisisdienst van Intervence en/of de politie vragen om hulp te bieden.

Indien de signalen duiden op kindermishandeling gepleegd door een medewerker van de school dan dient dit onmiddellijk gemeld te worden bij het schoolbestuur, zie bijlage 2.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis.

Bespreek de signalen met een deskundige collega. Vraag zo nodig ook advies aan Veilig Thuis.

Consultatie is mogelijk met interne en externe collega's, namelijk de intern begeleider, SMW binnen de route van zorg, de orthopedagoog binnen HGPD, jeugdarts en de jeugdverpleegkundige van de GGD.

Ouders moeten toestemming geven voor contacten met externe deskundigen. Daarom is het belangrijk om vanaf de eerste signalen in het contact met ouders transparant en integer te zijn. Door de ouder continu te betrekken en in overleg te treden, is de kans groter dat de ouder gemotiveerd is om de situatie te verbeteren en/of hulp te aanvaarden.

In de meeste gevallen wordt toestemming door de ouder gegeven. Gespreksvaardigheid om in gesprek te gaan over zorgen en het vragen om toestemming van de ouder is een specifieke deskundigheid en kan door middel van scholing worden aangeleerd. Ook kunt u advies krijgen van Veilig Thuis of het SMW over het in gesprek gaan met de ouder.

Indien de ouder weigert, is dit een zorgelijk signaal en moet het worden meegenomen in de weging (stap 4). De leerling kan overigens anoniem worden besproken wanneer de ouder geen toestemming heeft gegeven, maar dit verdient niet de voorkeur vanwege de eventuele vervolgacties.

Indien u ook maar enige twijfel heeft over de oorzaak van de situatie en/of eventuele mogelijke onveiligheid bij de leerling, moet u advies vragen bij Veilig thuis. Veilig Thuis kan een eerste weging maken of het terecht is dat u zich zorgen maakt over deze situatie en of er mogelijk sprake kan zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld.

Stap 3: Gesprek met de ouder

Bespreek met alle betrokken binnen school (minimaal 2 personen) en externe deskundigen de signalen met de ouders. Het is belangrijk dat de directeur en de Intern Begeleider bij het gesprek aanwezig zijn vanuit school.

Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouder, raadpleeg dan een deskundige collega en/of Veilig Thuis.

1. Leg de ouder het doel uit van het gesprek.
2. Beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan.
3. Nodig de ouder uit om een reactie hierop te geven.
4. Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van een vermoeden van (voorgenomen) vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis) of eer gerelateerd geweld neemt u met spoed contact op met het veilig thuis.
5. Leg het gesprek vast en laat het indien mogelijk ondertekenen door alle betrokkenen.

In de meeste gevallen is het onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door ouders te informeren en uit te wisselen over de ontwikkeling van de leerling, kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden. Nodig de ouder expliciet uit tot het geven van zijn/haar mening en vraag door over leerling gerelateerde onderwerpen in de thuissituatie. Herkent de ouder de situatie? Hoe gedraagt de leerling zich thuis? Hoe reageert de ouder daarop? Hoe gaat het opvoeden thuis? Hoe reageert de leerling hierop? Hoe is de ontwikkeling van de leerling tot nu toe verlopen? Wat vindt de ouder daarvan? Hoe ervaart de ouder de opvoeding en zijn rol als ouder?

Het is goed om naar ouders te benoemen dat je als school geheimhouding van informatie niet kan beloven als het gaat om de veiligheid van het kind.

Breng de ouder na overleg met anderen op de hoogte. Informeer en wissel tijdens deze contacten continue uit over de ontwikkeling van de leerling en de zorgen die u hebt.

Indien een handelingsplan wordt ingezet voor de leerling, bespreek dit met de ouder. Bespreek ook tussentijds en na afloop de resultaten van het handelingsplan.

Indien de ouder de zorgen herkent, kan een begin worden gemaakt met het onderzoeken van kansen en oplossingen. Daarnaast kunnen handelingsadviezen worden uitgewisseld voor in de klas en thuis.

Indien tijdens het gesprek met de ouder blijkt dat de zorgen een andere oorzaak hebben, kunt u dit traject afsluiten. U kunt de leerling en de ouder binnen de interne en externe zorgstructuur van de school verder begeleiden.

Het doen van een melding vanuit school bij Veilig Thuis zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder, is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de ouder, die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouder door dit gesprek het contact met u zal verbreken en de school zal verlaten.

Bij het vragen van advies aan Veilig Thuis geldt dit niet, advies vragen mag altijd anoniem.

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

- Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouder het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.
- Bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kan gebruik gemaakt worden van een risicotaxatie-instrument. Dit instrument is niet binnen Onze wijs beschikbaar, maar kan wel in overleg met SMW of andere jeugd hulpverleningsinstanties worden gebruikt.
- Neem contact op met Veilig Thuis of de jeugdgezondheidszorg bij het maken van deze weging.

Stap 5: Beslissen: melden of zelf hulp organiseren?

Beslissing 1: Is melden noodzakelijk?

Beslissing 2: Is zelf passende en toereikende hulp bieden of organiseren mogelijk?

Het is van belang dat in stap 5 beide beslissingen en in deze volgorde worden genomen. Een beroepskracht vraagt zich eerst af of melden noodzakelijk is, aan de hand van de uitkomsten van stap 4 over de mate van ernst van de gesignaleerde (dreiging van) huiselijk geweld of kindermishandeling. Vervolgens besluit de signalerende beroepskracht of het bieden van hulp tot de mogelijkheden van zowel deze beroepskracht als de betrokkenen behoort. Wanneer melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, zal de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp en aan welke voorwaarden deze moet voldoen, in overleg met Veilig Thuis beantwoord worden.

De afwegingen in het volgende afwegingskader kunnen leiden tot de beslissing om te melden en/of hulp te verlenen.

1. Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?
 - Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier
 - Ja: Ga verder met afweging 2.
2. Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid? **(Zie bijlage 3 bij de meldcode voor meer informatie over acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid).**
 - Nee: Ga verder met afweging 3
 - Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.
3. Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? **(Zie bijlage 4 behorende bij de meldcode voor meer informatie over 'waar moet goede hulp aan voldoen'?)**
 - Nee: Melden bij Veilig Thuis
 - Ja: Ga verder met afweging 4.
4. Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?
 - Nee: Melden bij Veilig Thuis
 - Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.
5. Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?
 - Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis.
 - Ja: hulp afsluiten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

Beslissing 1: Melden is noodzakelijk

- Beslist u, op basis van de afwegingen dat u gaat melden? Uit de vijf afwegingen die het afwegingskader vormen, zijn onderstaande drie professionele normen tot melden te onderscheiden: Het melden van mogelijke kindermishandeling en/of huiselijk geweld is een professionele norm en als zodanig noodzakelijk:

Professionele normen tot melden

1. In ALLE gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.
2. In alle ANDERE gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/ of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt

Kunt u uw leerling *niet voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling beschermen, of *twijfelt* u er aan of u hiertegen voldoende bescherming kunt bieden:

- *meld* uw vermoeden bij Veilig Thuis
- *sluit* bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- *overleg* bij uw melding met Veilig Thuis wat u *na de melding*, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, *zelf* nog kunt doen om uw leerling en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Bespreek uw melding vooraf met de ouder. U kunt de melding ook bespreken met de leerling wanneer deze 12 jaar of ouder is.

1. Leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is.
2. Vraag de leerling en/of ouder uitdrukkelijk om een reactie.
3. In geval van bezwaren van de leerling en/of ouder, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren en leg dit in het document vast.
4. Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen.
5. Doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van de leerling of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met de leerling en/of ouder over de melding kunt u afzien:

- als de veiligheid van de leerling, die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling en/of de ouder daardoor het contact met u zal verbreken.

Indien na enige periode onvoldoende verbetering zichtbaar is, is het van belang opnieuw contact op te nemen met Veilig Thuis en eventueel opnieuw een melding te doen. Veilig Thuis adviseert, indien nodig, meerdere keren contact op te nemen indien u onvoldoende verbetering of verslechtering ziet.

Beslissing 2: Passende en toereikende hulp bieden of organiseren is mogelijk.

Beslist u, op basis van het afwegingskader, dat u de leerling en zijn gezin redelijkerwijs *voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen en melden niet noodzakelijk is.

- *organiseer* dan de noodzakelijke hulp;
- *volg* de effecten van deze hulp; en
- *doe* alsnog een *melding* als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.

Als de school gebruik heeft gemaakt van SMW, kan SMW verdere actie coördineren. SMW bespreekt de hulpvraag van school en ouders, beoordeelt de hulpvraag, stelt een aanpak vast, geeft handelingsadviezen voor de leerkracht en adviseert over verdere hulp.

De SMW-er bespreekt met de ouder en school de verder te nemen stappen voor geadviseerde hulpverlening voor de leerling en/of de ouder. Verder kunnen er afspraken worden gemaakt over eventuele indicaties die nodig zijn voor verdere hulp. Ook kan het voorkomen dat de ouders moet worden doorverwezen. Vraag dan of de ouder is aangekomen bij de juiste hulpverlening.

Maak in de klas afspraken over begeleidings- en zorgbehoeften van de leerling. Stel een plan op en voer dit uit. Deel de uitkomst van deze bespreking met de ouders.

II. Sociale kaart van Onze Wijs

- **Organisatie: Politie alarmnummer (bij noodsituaties)**

Telefoonnummer : 112

- **Organisatie: Politie**

Adres : Achter de Houttuinen 10, 4331 NJ Middelburg

Telefoonnummer : 0900-8844

Adres : Breestraat 15, 4381 HZ Vlissingen

Telefoonnummer : 0900-8844

- **Organisatie: Veilig thuis**

Veilig thuis is bereikbaar via het landelijke telefoonnummer: 0800-2000

U wordt automatisch doorgeschakeld naar Veilig thuis van uw regio

Adres : Westwal 37, 4461 CM Goes

Telefoonnummer : 0800-2000 (24/7 bereikbaar)

Website : www.vooreenveiligthuis.nl

- **Organisatie: Centrum voor Jeugd en Gezin**

Adres : Porthos Middelburg, Sint Sebastiaanstraat 12, 4331 PL Middelburg

Telefoon : (0118) 751400

Adres : Porthos Vlissingen, Pablo Picassoplein 126, 4382 KB Vlissingen

Telefoon: : (0118) 448844

Website : www.porthos.nl

- **Organisatie: Maatschappelijk Werk Walcheren**

Adres : Sint Sebastiaanstraat 12, 4331 PL Middelburg

Telefoonnummer : (0118)-751400

Adres : Pablo Picassoplein 126, 4382 KB Vlissingen

Telefoon: : (0118) 448844

- **Organisatie : Intervence**

Adres : Roozenburglaan 89, 4337 JB Middelburg

Telefoonnummer : 0118-677600

E-mailadres : info@intervence

Website : www.intervence.nl

- **Organisatie: GGZ; Emergis**

Adres : Oostmolenweg 101, 4481 PM Kloetinge

Telefoonnummer : 0113- 267000

Website : www.emergis.nl

- **Organisatie: Jeugdgezondheidszorg GGD Zeeland**

Adres : Westwal 37, 4461 CM GOES

Telefoonnummer : 0113-249400

- **Organisatie: Kindertelefoon:**

Telefoon : 0800 0432 (gratis nummer)

Email: zeeland@kindertelefoon.nl

Website <http://www.kindertelefoon.nl/>